

Պ Ա Շ Մ Ա Ն Ք

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.
Կեսամյակ 6 Ֆր.

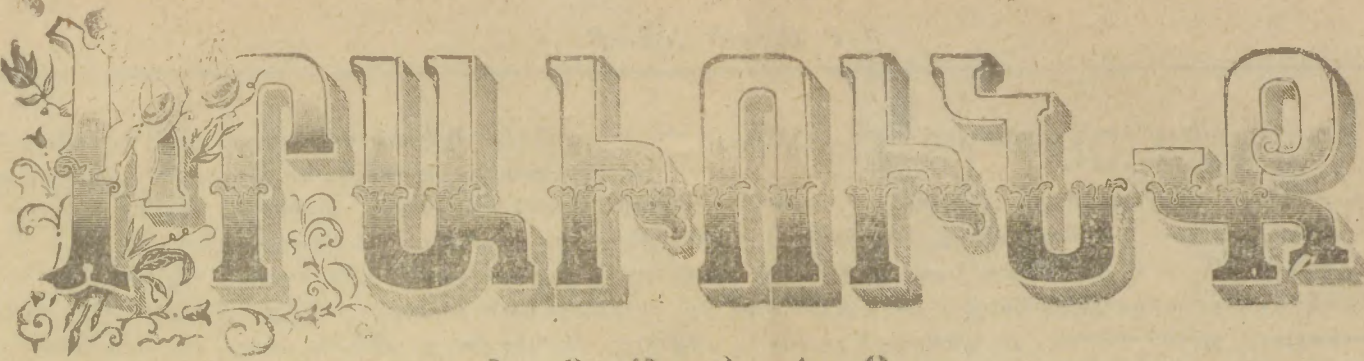
ՍՐՏԱՍՏԱՍՆ

Երկու քիւր մեկ ծրարով
Տարեկան 14 Ֆր.
Կեսամյակ 7 Ֆր.

ՍՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլ.
Կեսամյակ 1.50 Տօլ.
ԿԱՆԽԻԿ

ՄԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ե Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏՈՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՄԱՐԹԻ ՆԻ ՇԱԲԱԹ

Redaction du Journal

«Ira vounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Иравунк»

ВАРНА

Գրութիւնք եւ չեն
տրոխիք

ՄԵՐ ԴԻՐՔԸ

Դեռ պէտք կայ եղեր հասկը-
ցնելու կամ բացատրելու մեր
գիրքը հանդէպ հանրային գոր-
ծերուն, կապակերպութիւններուն
և անհատներուն:

Համետ հրապարակագրի այն
պաշտօնը՝ զոր կը վարենք մե-
րով-սանն տասնեակ տարիներէ ի
վեր, ըմբռնած ենք թէ որչափ
փշտու է ու տատակոտ հետեւա-
րար այս ասպարէզին վրայ գըտ-
նուելով, ոչ թէ միայն բարեկա-
մութիւններ մուրալ մեր մտքէն
չանցնիր, այլ՝ սքողուած ճշմար-
տութիւններ յայտնելու, սխալ
գործեր քննադատելու մեր պար-
տականութեան կատարման պա-
հան, բնաւ նկատի չենք կրնար
ունենալ բարեկամներու կամ բա-
րեկամութիւններու կարուստը, ոչ
ալ թշնամութիւններու գրգռու-
մը մեր թերթին դէմ և թէ մեր
անձին դէմ:

Այս, բարեկամութիւններ չա-
հելու մտքով չէ որ մենք խըմ
բազում թիւն ստանձներ ենք ու
կը շարունակենք, այլ մեր շիտակ
ճամբուն վրայ աչքերնիս առեր
ենք բարեկամներ կորնցնել, մը-
տերիւններ վշտացնել և նիւթա-
պէս ու մինչեւ իսկ անձնապէս
տուժել:

Երբ մենք այս ամէնը մեր
աչքը առած ենք, պէտք չէ սպա-
սել մեզմէ այսինչ անհատին կամ
չարպաճիին խարրը նայիլ, այն-
ինչ կուսակցութեան եւր չոյել:
Ուղեբապահ քննադատողի գե-
րին մէջ մեր ուղիք առանց հա-
կուսի կեցուածքին փորձերը տը-
ւած ենք բեր անգամ. Մեր այս
գիրքին մէջ մեզ ինչպստ ո'ւ
է անկալութիւն չէ որ կը հե-
տապնենք: մեր միակ հետա-
պնդածը ճշմարտութիւններ յայտ
նելով, ազգային շահերու պաշտ-
պանութիւնն է՝ մերթ ի վիտո
մեր անձնական շահերուն:

Ուստի պէտք է միանգամ ընդ-
միշտ գիտնալ թէ մեզ առաջնոր-
դողը մեր անկեղծ համոզումն է
և մեր վարձատրութիւնը մեր
խղճի անդորրացուցիչ ձայնը:

Եթէ մեր համոզումներու մէջ
սխալներ կը տեսնուին, անկեղծ
եղովներ թող հրամեն, զան մեր
այդ սխալները ցոյց տալու մեր
սրնակները բաց են ամէն ան-
կեղծներու առջեւ:

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՎԻՃԱԿԸ

Գ.հրիւրէ 9 յունիս 1908

Հայրենիքէն հեռուցեալ հասած լու-
րերը աղետալուր եւ սրտաճւղիկ են,
սովը տարածած է իւր թեւերը ամէն
կողմ եւ իւր աւերիչ դերը կը կատա-
րէ անխղճօրէն հազարաւոր կեանքեր
կը խլէ մեր արեւմտեկեցիներէն, եւ
կարելի՞ է միթէ որեւիցէ զգալուն
սիրտ կրող հայ մը անտարբեր մնայ
հայուն գոյութեանը սպառնացող աւս
վտանգին աղետալ մէջ կողմէն նամակ-
ներ կը թափին միեւնոյն կացութիւնը
պարունակող. նամակ վանէն՝ նամակ
Արարկիրէն՝ Կեսարիայէն՝ Տիարպէրէ-
ն, Իսաղէշէն՝ Գիւղէն: Չմշկածագէն եւն
են, և երէկ Կեսարիայէն նամակ մը
եկած էր ծանօթ բարեկամի մը որ աս
սրտակալ տղերքը կը գրէր. իմիջի
այլոց:

«Սիրելի զաւակ»

«Սովը ճրմալով անտանելի կ'ընէ
մեր կացութիւնը. անօթութիւնը ծայր
աստիճանին հասած է, եւ սոյն աստի-
ճան որ անցեալները, երբ փութէն կը
զառնայի ձեռքս խորհեղէնով, առանց
ստելու 6-700 հոգի յարժակեցան վրաս
եւ ձեռքս յափշտակելով սկսան լա-
փել, գէթ մասամբ մը զոհացում տալու
մահ սպառնացող անօթութեան:

«Այլ երեւակայէ զաւակս թէ, եթէ՝
զուրկէն որեւիցէ տեղ մը օգնութիւն
չը հասնի ինչ՝ պիտի ըլլայ խեղճ
ազգակեցնելուս վիճակը. . . եւն, եւն.»

Նոյնպէս Արարկիրէն եկած է համակ
մը զոր նոյնութեամբ ընդօրինակելով
կը խրկեմ:

20 Մայիս 1908

Մ. . . Գիւղ

«Սիրելի զաւակ»

Նախ ձեռք եւ հարցնողաց բարեկամներս,
հարկաւ ողջ եւ առողջ էք եթէ հար-
ցանէք մեզ ամեն վարկեան մահուան
սպառնալիքը մեր աչքէն՝ չը հեռանար,
սով, թալան, սպանութիւն որ մէկը
ըսեմ, զեռ քանի մը օր առաջ լուր
աւար որ, մեր գիւղացի Շապանին
տղուն կէտիկը զարկելու են քիւրտերը.
երեք օր առաջ ճամբորդ մը եկաւ, որ
կը պատմէ թէ՝ քաղաքէն երբ գիւղե-
րուն փոստան կ'տանէր, կէտիկը ելած
միջոցին քիւրտերը կը բռնեն զինք
չախույով կտոր կտոր կ'ընեն, եւ տղան
այ որ քովը կը գտնուէր կը հնոցանն

ըսելով «տեսածիդ պէս գնայ պատմէ»
տղան վախէն լեզուն բռնուած շիտակ
Մահի գիւղ կուգայ, քանի մը մամլն
աղուն լեզուն կը բացուի եւ ամէն
ինչ կը պատմէ. գիւղացիք կատաղա-
րութեան լուր կուտան. Կատաղարու-
թիւնը եւ ուրիշ թուրքեր տղան կը
համոզեն որ «ֆէտայիներ րրին բռն»,
բայց տղան միշտ կը պնդէ թէ՝ քիւր-
տերն էին. հրէշները այն նկատումով
կը խրատէին որ՝ եթէ ֆէտայիներն է-
ին ըսէ անմիջապէս գիւղը թալանի
պիտի տան, բայց շնորհիւ տղուն ան-
ղորդելի կամքին, չեն կարող մտադ-
րանքին ընել:

Նեղութիւն անօթութիւն, տուրքե-
րու հաւաքում անպատեհի է. Իրե-
ւորքի Մանուկ տղան զօրքերը այն
քան ծեծեցին որ ապրիլու յոյս չկայ.
Կիմանանք որ Բիւրսէն 1½ ցեղեր
միացած, յաճախում կ'ընեն գիւղերու
վրայ. Տիւրքիւն, Սիւնան, Արտիկան,
Մօրիլան, Կեսարիա, Էջլիկի եւ Մաշ
զարկած են, կողմ կողմ յամուած են,
ցեղապետ Տիւրք ալ 18.0 քուրտերով
քաղաքին վրայ՝ Էր քալէր, բայց ին-
չաղիչ կ'ընուած տեղը հասնելուն զօր-
քերն զիմարուած են. 6-7 ժամ պա-
տերազմէն վերջ մէկ քանի քիւրտ
կ'ը Բիւրսէն ին, 30-40 ալ զօրք.
Բիւրսէնը «ազարակ» կը դառնան,
գիւղացիք ահա զօրի մէջ են, գիւղի
ճամբաները կտրուած, ազանգութիւն
չկայ քաղաքին եւ իրողսի հեռագ-
րաթիւնը կտրուած եւ սրահները կտրու-
ած են: քոստան Աշկանէն ճամբած
են իւրաքանչիւր իւր գրածներս յիտու-
նէն մէկն է. թերեւ մինչեւ նամակս
ձեռքդ հասնի մենք ողջ չը մնանք. քս
նի օր է որ ոչ գիւղերս գիւղեր՝ ոչ ցո-
րեկս ցորեկ է, մտածմունքներու մէջ,
ինչ ընելու չեմ գիտեր այլեւս, բան մըն
այ չեմ կարող գրել:

Կը համարուեմ զաւակս կարօտագին»

Մայի 7

Այս ամէնը ակնհայտ եւնենալով ինչ
ընել կը մտածենք մենք արտասահմա-
նի հայերս. մանաւանդ Եգիպտահա-
յերս. Բարեգործական Միութիւնը մը
ունինք որ ուխտեր է դրամներ պա-
հել որպէսզի եթէ հայ ազլը բոլորո-
վին բնաջինջ ըլլայ Հայաստանի մեջ,
անոնց համար յուշարձան մը կանգնէ:
Անցեալները հոս վանայ ինքնա-
պաշտպանութեան 12 ամեակի առթիւ
սգահանդէս մը սարգեցիւն կարգ մը
վանեցի երիտասարդներ, սգահանդէ-
սին մէջ անցեալը դրամտուիլէ յետոյ
մասնաւորապէս պատկերացողներն են
կայ ճգնաժամային կացութիւնը Հայ
աստանի մէջ եւ անոր անմիջական
պահանջը. ասոր համար առաջարկ
եցաւ եկեղեցիին դուրսը դրուած

պնակին ինչպստ սովեղ չը խնայուի
ժողովուրդին լուսան:

Ժողովուրդը յուզուած եւ բոլո-
րովին ընկճուած տպաւորութեան
տակ «պօլ քէսէներուն» ընդունը
բացին եւ 20 փարայ 40 փարայ
թափել սկսան պնակին մէջ. որուն
շնորհիւ անագին՝ 432 զու. ի գումար
մը կայացաւ. այսօր ալ վաղն ալ, գալ
տարի ալ կը բաւէ. Հայաստանի սով-
եալներուն աչքերնին յոյս է՝ ասկէ
աւելի ինչ զսպասուի Եգիպտոսի մթ-
ժողորտին տակ ապրող մասամբ մը
այլասերուած ժողովուրդին:

Է՛, հապա սա հարուստ դասակարգը
անոնք այս ծանր պահանջին դէմ
ինչ առարկութիւն ունին ընելիք.
Եգիպտոսի թեւեւ կըսեն թէ խաչազող
են, անմարաւ սանկ են նանկ են
լաւ, արդեօք սոված մահ եղողներն ալ
խաչազող են: Մինչեւ օրս դեռ չը
տեսանք հարուստ մը որ սանկ մէկ
երկու հազար ոսկի տրամադրէր ի
նչպստ սովելոց. բայց զարմանալի
չէ՞ մեր անտարբեր հարուստներն
այդ աղետութիւնը սպասել. անդին
Հայաստան եւ հայութիւնը բնաջինջ
կըլլայ. իսկ իրենք հազարներ ծախ-
անով օգտուիլ թեւեւ կերթան
Բարիկ կամ այլուր եւ ապրին բիւր-
նիւր արդէն մէկ կողմէն կը ծնին.
Ինչ պիտի խեղճեր որ վերջապէս ուշ
կամ կանուխ ափ մը հողէ է որ աչ-
քերնին պիտի կշտացնէ:

Կիրակէ օր եկեղեցի գացէք, եւ
պիտի տեսնէք որ միայն Եգիպտոսի
կիներուն ալիւզարող եթէ տա-
մադուէր խեղճ հայրենիքին ազատա-
գրութեանը որ վեջակէսն է ամէն
աղէտից, մինչեւ հիմայ տեսն անգամ
եղատուած էր: Միայն Թրանսայի
կիներն պէտք էին զգալ այդ բանը,
որ 71 պատերազմին երբ պարտուեցան
իրենց արդուզարդերը սրտամտրեցնէ
տուգանքի համար որ Բարիկը իրենց
ձեռքէն չերթայ:

Իսկ մեր կիները եթէ ալիւզ չայ-
րենք ոչնչանայ Եգիպտոսի մէկ փե-
տուրն անգամ չեն զոհնու:

Ս Գ.

Չմշկածագի եւ . . Գիւղէն ստա-
ցուած նամակէ մը կը քաղենք
հետեւեալ տխուր տողերը Գիւղ-
տերու վայրագութեանց մասին,
96 գիւղեր աւերուած ու քալան-
չուծ են:

եւ . . 10 յունիս 908

Այսօր 25 օրէ սկսեալ կը տոկոսեք
անհարապելի պարագաներու տակ,
որ Տէրսիւրի Գիւրտերէն տեղի կուեն.
նան, Չմշկածագի, թէ հայ, թէ թիւրք

եւ թէ յոյն ժողովրդաց վրայ անխորա-
բար:

Այսօր Տէրութիւն ամբողջ քիւրտերը
առնի՞ծի մը նման կատարած լինելով
կրկին թէ ներքին եւ թէ արտաքին
ապահովութիւնը բոլորովին խանգա-
րուած է. ժողովուրդը յուսահատեալ ու
ճարահատեալ ժամէ ժամ յուսոյ հրեշ-
տակին կըսպառնէր. սակայն այսօր աւե-
լի սաստիկ փոթորիկ մը տեղի ունե-
ռնեցաւ. կրկին Տէրութիւն քիւրտերէն:

Տէրութիւն ընաւ քիւրտ մը միացած չէ
ընդամէնը թափած են Չմկածագի 96
կտոր գիւղերուն վրայ ու կողոպ-
տելով ամէն գոյքերնին աւար առնե-
լով կը տանին. վերջապէս երկրին բո-
լոր ժողովուրդը փախած է քաղաքը
եւ քացի քաղաքէն դիւղացի ամբողջ
ժողովուրդը սովամահ կը մեռնին, ո-
րովհետեւ քիւրտերը ճամբաներ ընծա-
ծն ու չեն թողուր որ մէկը լկտոր ցո-
րեն բերէ քաղաքը. երկրին թէ նիւ-
թական եւ թէ դրամական անձկու-
թիւն չեմ կարող նկարագրել. մոգա-
կան գործ մը պէտք է որ ատենք ձեզ
տեղեկացրէ. ցորեն, գործի քիւրտէս
ճիւղալէրով վերջապէս ինչ որ կը ցանէ
երկրագործը ամբողջ հասած է եւ ման-
գաղի կըսպասեն. բայց քիւրտերը ք-
սած են որ ատենք բոլորը մեղի հա-
մար պատրաստուած է. Հիմայ սիրե-
լիք չեմ ուզեր ձեր ցաները չառնելու.
թէ տաւորնիս թէ տան վերաբերեալ
ամբողջ պարագաները առին ու տարին
բայ մեր կեանքին վնաս մը չիկայ
անկասկած լինիք. մեր գիւղացոց մէկ
քանինը բոլորովին տուենով տեղով
գաղթեցին քաղաք դնացին բայց մենք
տեղ մըն ալ չի գնացինք. նեղու-
թիւննիս անկարողութիւն է. իսկէր Աս
տուծոյ օգնեցէք մեզի:

Ճիշտ օգնեցէք մեզի. 12ը ե-
ղածին պէս գիւղը մի՛ չեւ բերանը կը
լինային անձանալ քիւրտերով եւ մին
չեւ լոյս գունները ու պատուհանները
տանիքները կը քակէին էր յուսային
թէ բան մը պահուած կայ. իրենցմէ
առաջ եկողները արդէն առեր տա-
րեր էին. 8 օր հողեր անկողին եւ բը-
նոթիւն պատրաստալ քարերն ալ
հաստուղ. բարձ. ըրինք. ինչ զար-
մանալի, փետրալից անկողինն անգամ
այդպէս կակուղ երեւցած չուներ. 8
օրէն վերջ ճարահատեալ եկանք տու-
ները որ. քանդած, փորած, կարծես
թէ 10 տարիէ ի վեր մարդ չէ բնակած.
Հիմայ քիւրտերը քիչ մը զոգրած են.
ըսինքն արդէն բան մը չի կայ որ գան
ու տանին:

Բազմաթիւ անուշով գիւղ մը կայ.
այն տեղացի է աղբիկ փախուցին սա-
րին. եւ Տ. Սուքիաս հօրը այ թեւերը
կտորած են ու անկողինն մէջ պառ-
կած է. Հիմայ կը լսենք որ Ակնայ
գիւղէն անցած են քիւրտերը. նեղու-
թիւնն ու անձնութիւն չափապահու-
նէ որ այս տեսակ կեանք մը չի բլլայ
ինծ համար թքեր եւ ասանկ կեանքին
վրայ. Մեռնելը մեզնէ հազ. ր
անգամ գերադանց են որովհետեւ ոչ
ինչ ունին խորհելու:

2երդ

ՊՈԼԿԱՐԱՏԱՅ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐ

Ի ՍՍՖՖՍՍ

(Մար մասնաւոր քղաքական)

Բ. Նիս

2 Եւրոպայի, երկրեան մամը Թիւ.
նախորդ կազմին աւելացի են Պ. Բ.
Կազի պատգ. Թաւաթ Եւրոպայի եւ

«Մարմին»-ի համագործակցութեան կողմէ
Չարգարեան:

Համագործակցութեան հարցուեցաւ ստա-
ցուած հեռագրերնորով, որոնցմէ 1ը
Ռուսոնովն. Մկրտիչ քան. Մկրտիչեան
ստորագրութեամբ, կը լայնէ թէ թա-
ղական խորհուրդը հրաժարած ըլլալով
համայնքը անկարող է ունենալ հա-
մագործակցութեան մէջ իր պատգամաւորու-
թիւնը:

Ամօթ Ռուսոնովն քիւրտերին, որ,
պարզ ըսելով, իւր դասակարգին աւ
ճարտարութեան շնորհիւ անհաղորդ կը
մնայ այնպիսի կարեւոր ու լուրջ խոր-
հրդակցութեան մը, որպիսին է համա-
գործակցութեան մը, որովհետեւ
փոքրիկ Տօգրիչ մը թափար Բազար-
ճրդ մըրենց խիստ սակաւթիւ հա-
յու թեւածք աւելի կենդանի ու գիտա-
կից մասնակցութիւն ունեցան, քան
Ռուսոնովն իւր բազմաթիւ պարզ թիւ
ու միջավայրի բազմաթիւ առաւելու
թիւներով:

2. Շուրջայն, «Երեսօր»-ը թիւն»
ստորագրութեամբ կը բողոքեն իրենց
պատգամաւորի թաղ. խորհրդի կող-
մէն ընտրուելուն դէմ. գրաւոր բո-
ղոք մըն ալ բոստային յանձն ըլլա-
րով:

Այս «Երեսօր»-ը թիւն» ըսածն
ալ ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ երկու հատ
ու կէս Դաշնու կցականներ, որոնք հա-
մաձայն իրենց սահմաններն օրինաց
պարտին կը նկատեն աշխարհիս վրայ
այն բոլորը, ինչ որ չի բղխի Դաշ-
նակցութեան եւ ինչ որ սեյա զաշ-
նակցական չէ. Ռուսի իրենց չէֆսա
պետ Չարգարեանն ալ շատակց պաշտ-
պան(?) հանդիսանալ «Երեսօր»-ը
թեան բողոքին:

3. Պարկապէն Եւրոպայի ստա-
րագրութեամբ, 137 ժողովրդական
քուէով Թ. Յակոբեանի ընտրութիւնը
կը հաստատեն:

4. Պարկապէն Ռուսոնովն. Միւր-
թեան ներկայացուցիչ Ա. Հինգիւ-
նէն, որը հինգաթիւ օր աղս հասնիլը
կը յայտնէր:

Համագործակցութեան հերթական
խնդրին անցնելով զարգուեց բողոքնե-
րի խնդրով, որոնք կը բղխէին պատ-
գամաւորներէ ոմանց ժողովրդի եւ ո-
մանց պաշտօնական մարմիններէն ընտ-
րուելէն. Մտքերի փոխանակութիւն-
ներէ յետոյ համագործակցութեան
ընդունեց Համայնակ Արամեանցի հե-
տեւեալ բանաձեւը որպէս պատաս-
խան բոլոր բողոքներին:

«Առ ի չլոյսէ պատգամաւորական
ընտրական մասնակի օրինաց» համա-
գործակցութեան միաձայն ընդունելու վա-
ւերական համարեց ինչ որ պայման
տուական մարմիններու եւ թէ հա-
մայնեցեալ ընդհանուր ժողովներէն
ընտրուած պատգամաւորները:

Այս խնդրի լուսարանութեան մէջ
պ. Չարգարեանը նոր Ամերիկայ մը
գտածի պէս յայտարարեց, որ առանց
ընդհ. ժողովի հրաժեշտի թաղական-
ներէն ընտրուածները պէտք է վաւե-
րական համարուին, իսկ անոնք որ
ընտրուած են ընդհանուր ժողով կազ-
մուելով հանդերձ թաղական ու հոգա-
բարձական մարմիններու. կողմէն ան-
վաւեր են:

Այս վրան բաց տրամաբանութիւնը
գտաւ օգին. մէջ իր անհետացումը:

Համագործակցութեան յետոյ խնդ-
րով չէր քարծուց այդ ողորմիկ պատ-
ճառարանութեանը եւ անցաւ իր օրա-
կարգին:

Հերթական խնդրին էր էջմիածին
խրկուելով պատգամաւորի ընտրու-
թիւնը:
Նախ խորհրդածութեան զրուեցաւ

պատգամաւորներու ծախսերու խնդիրը,
որու չորսը մտքեր բաժնուեցան. Ա-
տենայեալ եւ 1—2 երկու պատգա-
մաւորներ կը պնդէին, թէ գնալիք
պատգամաւորին հարաւորութիւն պի-
տի արուի «աւաւաւորակէս» ներկա-
յացնելու Պարկապէնութիւնը. այդ
պարտնորդ կողմին որ մէն մի պատ-
գամաւորի տրուի 1) (3) — 1500 ֆրանք:
Համայնակ Արամեանց մի կանխահա-
շի ներկայացնելով կը հաւաստէր, թէ
իւրաքանչիւր պատգամաւորի համար
600 ֆրանք բաւարար դուրս մըն է,
ճանապարհորդութիւնը երկրորդ կար-
գի հաշուով:

Համայնակ Արամեանց մի կանխահա-
շի ներկայացնելով կը հաւաստէր, թէ
իւրաքանչիւր պատգամաւորի համար
600 ֆրանք բաւարար դուրս մըն է,
ճանապարհորդութիւնը երկրորդ կար-
գի հաշուով:

Այնու ամենայնիւ ամբողջական քա-
նի մը պարտնորդ դարձաւ չեղ ճամ-
բորդութեան եւ շտապ ծախսերու մա-
սին կը խորհէին. — Մի՛ մոռնա՛ք, յար-
գելի ներկայացուցիչներ, նկատե՛ղ պ.
Համայնակ Արամեանցը դուռն չեղտով
մը, — մի մոռնա՛ք որ նոյն այդ Պար-
կապէնութիւնը այսօր չը վարձատ-
րուած ուսուցիչներ ունի. եւ այնքան
էական ու տնտեսաճգին պահանջներ
որ պատգամաւորի փարթաւ ուղեւո-
րութեան եւ այլնի մասին մտածելն
իսկ աւելորդ է. Սենք պատգամաւոր
կը խրկենք էջմիածին մեր հաւաքա-
կան կամքը ներկայացնելու եւ մեր
թեկնածուներու ընտրութիւնն յաջող-
ցնելու եւ ոչ թէ դադարաւ տալու
մեր պարտաւարական հասկացողու-
թեանց մասին:

Պ. Արամեանցը բուն թափով յար-
ձակեցաւ այն պարտնորդի վրայ, ո-
րոնք պատգամաւորի մէջ կը փնտռե-
ին ոչ թէ համայնքին արժանաւոր մը-
տաւոր-բարոյական ներկայացուցիչու-
թիւնը, այլ արտաքին փայլուն երե-
ւոյթը. եւ յորդոր կարգաց չը յուճար-
կի խոշոր գումարներ, բաւականաւ
անհրաժեշտ գումարի մատակարարու-
թեամբ եւ միշտ աչքի տեսնուող ունեւալ
ազգային պիտեմէ խնդրութիւնը:

Համագործակցութեան ընդունելով պ. Ա-
րամեանցի առաջարկը որոշեց յատկաց-
նել 750 ական ֆրանք, այսինքն երկու
պատգամաւորներին 1500 ֆր:

Այնուհետեւ կազմուեցաւ ընտրել-
եաց ցանկ մը թէ աշխարհականներն
եւ թէ կրօնականներն:

Այդ ցանկը հոս զետեղելէ առաջ յի-
շենք, որ Պարկապէն հայ թեմին մէջ
կրօնական ժողովոյ բացակայութեան
եւ հոգեւ. րականներէն առանձին հա-
մագործակցութեան անխնայական
անյարմարութեան (.) պատճառով ո-
րոշուեցաւ այստեղէն երթալիք կօ-
նական պատգամաւորի ընտրութիւնն
ալ կատարել ներկայ համագործակցութեան
կողմէն. որպէս ընդհանուր պարկա-
րահայութեան երեսփոխանական մո-
ղովը:

Առաջարկուեցան 9 աշխարհական-
ներու ընտրելաց ցանկ մը. որոնցմէ
գաղաւթի քուէարկութեամբ չահեցան
հետեւեալները.

Ա. Յակոբ Պօնտուգեան 7 ձայն
Բ. Գաւապ Նէմց 3 »

Գ. Համբարձում ճիւ. Արթիւնեան 1
ձայն

Որով աշխարհական պատգամաւոր
ընտրուեցաւ. ձայներու ստանդարտ-
թեամբ Պ. Յակոբ Պօնտուգեան (Յիւլի-
պէ):

Կրօնական պատգամաւորի համար
առաջարկուեցան բոլոր Պարկապէն
քահանաները, որոնք չահեցան:

Ա. Տէր Վաղինակ Միւրաւեան 7
ձայն

Բ. Տէր Ներսէս Խօսչէկեան 3
Գ. Սարգիս Խարիպեան 1 ձայն.

Անհրաժեշտ է յիշել այստեղ, թէ
Համագործակցութեան հասկացողութեան
ընտրութիւններուն, եւ ժողովական

ներք ժամանակ չուեցան տեղեկու-
թիւններ հաւաքել հոգեւորական ընա-
րելեաց կարողութեան մասին, այն-
պէս որ, բուն իսկ քուէները զրելու
միջոցին պատգամաւորները չուարած
իրարու կը յայտնէին. չէին զրտեր ո-
րու տալ քուէն, որովհետեւ բոլորն
ալ կը խոստովանէին, թէ անձանոթ
են մեր քահանաներուն:

Ահա այդ անգիտակցութեամբ ալ
տեղի ունեցաւ կրօնական պատգամա-
ւորի ընտրութիւնը. ուստի եւ նա չէ
կարող բաւարար նկատուիլ (*):

Այս խնդրին կանոնադրաւորաւ

Ընտրութիւնները վերջանալէ յի-
տոյ, երբ ժողովը պիտի փակուէր պ.
Չարգարեանը առաջարկեց համագոր-
ծակցութեան ներկայացուցիչ ընդհա-
նուր բաղձանքներ. որոնք էջմիածին
համագործակցութեան ժողովի մէջ կը պարտա-
ւորեցնեն շորհորի կաթողիկոսին հա-
մար:

Տ. Ատենայեալ պատգամաւորով
այդ առաջարկին, նկատեց որ համա-
գործակցութեան պաշտօնակցութեան
կամ բաղձանք չէ կարող տալ իւր
պատգամաւորին, բացի զայն վաւե-
րացնող վկայականներէն. իսկ «բաղ-
ձանքները» կրնանք «բերանացի (բա-
նաւոր) խորհել մեր պատգամաւորէն,
որ ամէն կերպ աշխատի Ազգի շահերը
պաշտպանել:

Ժողովը փակուեցաւ մամը 12ին:
Թղթակից

3 յուլիս 908

Սօֆիա

Շուրջայն ստացուած նամակներ կը
բողոքեն տեղւոյն պատգամաւոր Տ.
Գաւապ Նէմցի ընտրութեան եղա-
նակին դէմ: Միւր հասած են նամակ-
ներ ալ որոնք սղարկ կը գտնեն վա-
մուտքը թաղ. խորհրդոյ որ երեք ան-
գամ ժողովուրդը խորհրդակցութեան
հրաժեշտած ու կաք ու կռիւներ մի-
այն լսած ըլլալէ յետոյ, ստիպուած է
վերջապէս ինքը անուա ել պատգամ-
աւորը. ինչ որ ալ ըլլայ ընտրութեան
եղանակը մեզ կը թուի թէ Տ. Գաւ-
ապ Նէմցէ յարմարագոյն ու կարող
մէկը հազիւ կարենային զանել Շուս-
լուցիք:

— Սօֆիայէ մեր թղթակիցէն ստա-
ցած յուլիս 5 թուականի երկուրդ մը
որով կրմացնէ ինչ համաժողովի Գ.
Դ. Եւ Զ. նիսանը շատ թեթեւ
անցան եւ վերջին նիստին մէջ. Գ.
Նէմցէն նետեցին ու դէպքեր տեղի
ունեցան. Տեղւոյն քահանան տեղի
դէպքերու առթիւ ստուած է:

ՎԱՐԺԱՊԵՏՆԵՐԸ

Սօֆիայի մեր թղթակիցը երկ-
ուրդով մը մեղ կրմացնէ թէ Տի-
կին Ռուսեան, Սօֆիայի վարժու-
չին, դատ բացած է մեր թղթա-
կիցին գէմ, ասոր երկու նամակ-
ներուն առթիւ զորս հրատարա-

(*) Դիւ. Սիւ. — Միայն աշխարհա-
կան պատգամաւորներէ կազմուած այդ
ժողովը անձեռնահաս է կրօնական
դասին պատգամաւորը ընտրելու իկդ
լրատուքը պատրաստարանի հաւ-
անութեամբ պարկապէն քահանա-
ներուն է. Ռուսի պէտք չէ 70:3 800
ֆր. ծախսելով Տէր Վաղինակը ճամբայ
հանել. վրան զի հոն չը դուրսդրու
ծախքը պարագր կերթայ:

կամ էինք Իրաւունքի մէջ:
Մերոյ Մուրաւեանէ յետոյ
Տիկին Ունճեան մըն ալ կեղծ
ազգին ներքին կրթական խնդիր-
ները օտար դատարաններու առ-
ջ հանելու, փոխանակ հայ շր-
ջանակի մէջ անկալման պահ
այնքին կազմուած ատենանի մը
առջեւ դատուելու և մեր աղ-
տըր մեր մէջ մաքրելու:

Եւ այս մարդիկը ուսուցիչներ
են ազգին դժբաղդութենէն և
ին խղճահարիւր երէք ազգա-
յին արժանապատուութիւնը ի-
րենց ետին խաղալիք ընելու օ-
տարներու առջեւ:

Ալ ինչո՞ւ անիծելով կանի-
ճենք մեր կարգ մը նախկին նա-
խարարները, վասակ Սիւնիները,
վեստ Սարգիսները, որոնք նոյն-
պէս հայ արքունիքի կամ միւս
նախարարներու հետ իրենց վէ-
ճերը փոխանակ ներքնապէս կար-
գադրելու, օտարներու միջամե-
տութեան դիմած և վերջի վեր-
ջոյ պատճառ եղած են հայ աղ-
գին ու հայրենիքին քանդումին:
Այս վարժապետները չե՞ն մը-
տածեր որ իրենք ալ իրենց այս
անխորհուրդ քայլերով պատճառ
կրնան ըլլալ պուկարահայ վար-
ժարաններու քանդումին կամ
չքանդումին:

Բայց մենք տակաւին յոյս ու-
նինք որ Տիկ Ունճեան ետ կը
կենայ իր այդ քայլէն և խնդի-
րը կը յանձնէ այսօր Սօփիա գլո-
նուող Պատգամաւորներու քննու-
թեան ու վճռին:

ԻՌԻՄԱՆԱՀԱՅՔ

Պոլսէն 30 յունիս 1908

Երէկ, յունիս 29 կիրակի օր տեղի
ունեցաւ տեղւոյս զպոսի մրցանակա-
բաշխութեան Հանդէսը:

Հանդէսը դադուեցաւ ժամ 4 կէսին
չնորհիւ տիար Կոնիկեանին և Ուսում-
նասիրաց վարչութեան անխնայ ջան-
քերուն շատ յաջող անցաւ: Եւ յաջող կը
սեմ, որովհետեւ շատ արգելքներու
յաղթելով նորէն կարողացած էին այս-
պիսի մի համեստ գործ առաջ տանիլ
առանց չուաքելու, կէս ճամբան միա-
յուսելու թէեւ հազիւ մօտ 2 տարի
յարատեւ գործունէութեան և ամուր
կամքին կարողացած են մեծ օգուտ
հասցնել Պոլսէն մատուց սերունդի
զարգացման ու յառաջդիմութեան:

Հանդէսը սկսաւ որոտնաւորներով,
երգերով, և յետոյ գեղեցիկ տրամա-
բանութիւնով մը, քանի մը տղաներ
ոտնաւորներէն և հայերէնի կարեւո-
րութեան վրայ խօսելով եկան այն
կարակցութեան թէ քանի որ մենք
հայ ենք և մեզ մեր տղաները մայր
հայրենիքին հետ կապողը միակ լեզուն
է, ուստի անհրաժեշտ է նախ ուսա-
նիլ հայ լեզուն որով կարողանանք
մեր ազգութիւն պահել օտար երկրի
մէջ եւ չընմանիլ քնիկ ոտմանարնակ
հայոց, որոնք կորսնցնելով մայրենի լե-
զուն, կորսնցնում են նաեւ մեծաւ
մասամբ իրենց ազգութիւնը: Եւ յետոյ
խօսեցաւ Տ. Ղ. Կոնիկեան (զըպ-
րոցի տնօրէնը) և շատ մը պակասու-

թիւներ մասնանշել վերջ բաւ,
«մենք կը մեղադրենք տեղացիներուն
մեր ընթացիկ գործերուն չմտնակ-
ցելուն համար: Բայց պէտք է որ
մենք և մեր մտաւորական մակարդակ
հաւասարեցնենք անոնց: Մեր կրթա-
կան հաստատութեանց մեծ ոյժ տանք:
զպոսի ընթացիկը» թատրոն և
երգեցիկ խումբեր ունենանք: Եւ
քանի որ մենք և որ պիտի կարողա-
նանք մեր նախնիներէն զիջելով նրանց
հետ գործել ամէն մի հասարակական
և ազգային գործեր և նրանց մէջ
մտնել ազգային զգացմունքով:

Եւ յետոյ բաժնուեցան տղայոց մրցա-
նակներ, և քանի որ օտարներ որ պատ-
րաստուած էր Տ. Ս. Կարապետեանէ
ի շահ զպոսի ծախուելով քաւա-
կան արդիւնք ունեցաւ: Եւ յետոյ խօսե-
ցաւ Տ. Մանասէլեան, որ զգացումներ
յայտնեց և հրապարակով խոստացաւ
ամէն մի միջոց չինսայել: զպոսի յա-
ռաջդիմութեան համար:

Հանդէսը լաւ տպաւորութիւն բրաւ
թէեւ թիւով քիչ քան անկեղծ հա-
տարակաւ թեան վրայ:

Դ. Յ.

(*)Որը չնորհիւ Դաշնակցականաց քայ-
քայուեցաւ, ոչ իրենց եզաւ ոչ մեզ նախ
իրենց քանահայրենիքին ծառայեցին,
իսկ այսօր չլոյսնալով մասնեցին ի-
րենց հետ:

Մ. Յ.

Դրոշակէն կարտատպենք հե-
տեւեանները

Յունիս 7-ին Պէկի, Ուսում, Մէ-
ճիդ, Վէլիք քուրդերը սպաննեցին
Մուշի Աղբիւրի վանքէն, Ջաքարիա
վարդապետը և վանահայրը Աւգարեան,
վիրաւորներ շատ մը հովիւներ և
թաւրեղներ վանքը: Իր նախորդը,
Վաղար վարդապետը նոյնպէս սպան-
ւած է 1930-ին և անոր հեղ նախնիները
անպատիւ մահացին ինչպէս այսօր:
Վերջերս երեք վաշտ զօրք հասաւ
Մուշ հայ գիւղերուն գէջ գործելու
համար, նախօրոք պատրաստուած ծրա-
գրի մը համաձայն:

— օ —

Յունիս 20

Այսօր շարք իմացած կըլլաք Տէր
սիրմի քրտնաբերութեան Զմայեւագի
զբաւումը, և 4 գիւղերու թաւանումը
Պէկի, Վան, Վանք, Վարապետ,
վերջերս գիւղում գիւղապետութիւն ցոյց
տուած է բայց 48 հոգի զոհ տալէ յետոյ
անձնատուր կըլլայ: Այս քաղաքը
95—96 ի գէպերուն մեծ պատուհար
եղած էր հայերուն:

Երկու քրտնաբերութեան խոչնդող
ցիւք և շատ շարքիք, բաղկացած 800
հոգիէ, յունիս 6-ին յարձակելով Զմայ-
եւագի վրայ, 24 ժամուայ հիւսիս մը
յետոյ կիրակի առաւօտ (յունիս 7)
գրաւած են զօրանոցը, մէջը գտնուած
10 զինուորներէն 6ը սպաննուած և
4ը փախած են: Իսկ քաղաքի պաշտ-
պանութեան համար գտնուած 400
զօրքերն 24 ժամուայ ընդդիմութենէ
յետոյ չը կարողանալով դիմանալ քրտ-
նաբերութեան փախելով: քաղաքը
քրտնաբերուած յաճախ են:

Երկու քրտնաբերութեան անհաջող
մէջ են: քրտնաբերութեան կտրած ըլ-
լալով հետագործելով, հագիւ կըցած
են երկու զապիթի զրկել իւրաքանչիւ
նու: Թիւն ինքիւ: համար թիւք
գիւղացիները կը կարծեն թէ հայ ֆէ-
դայիստներ ալ կան քրտնաբերութեան
հայերուն չեն յիշատակ:

ՍՈՎԱՏԱՆԶ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ
Լ. ՅՈՒՑԱԿ

Նախորդ ցանկին գումարը 817. 5
Յ. Փափազեան 20 ֆր. Աստմիճեան 5
ֆր. Պարսաֆեան և Գալիարգաւէ 3
ֆր. Սարգիս Քիւրտեան 5 ֆր. Յ.
Թոպչեան 10 ֆր. Վ. Կարմիրեան 5
ֆր. Էտրոս Կակոսեան 2 ֆր. Եսա-
ֆաշեան 10 ֆր. Տիմանեան 5 ֆր.
Պէզէզեան 10 ֆր. Սարգիս Գուրգուզեան
20 ֆր. Ա. Ստամբուլեան 5 ֆր. Ոմի 10
ֆր. Ժամկոչ Պաղասար 1 ֆր. Բ.
Սիւզուկեան 15 ֆր. Ստեփան Մոցիկ-
եան 5 ֆր. Յակոբ Կարապետեան 10
Տամատեան 10 ֆր. Կ. Յ. 5 ֆր. Ոմի
10 ֆր. Գալուստ Մինասեան 20 ֆր. Տ.
Վերոնիկ Գրիգորեան 1 ֆր. Օ. Զապէլ
Նորիկեան 1 ֆր. Նիկողոս Քալէնտեր
եան 2 ֆր. Գրիգոր Յակոբեան իւր
նորածին որդին յիշատակին 5 ֆր.
Սահմեճեան 5 ֆր. Միհրան Փափազ-
եան 2 ֆր. Վ. Տաթևեան 2 ֆր. Ոմի
2 ֆր. Մ. Քարաքճեան 3 ֆր. Մ.
Թէրզիեան 2 ֆր. Թորոս Արիանեան
2 ֆր. Ոմի 2 ֆր. Մարեան Կիրակոս-
եան 2 ֆր. Ոմի 2 ֆր. Ոմի 1 ֆր.
Նէվրուզ Գրիգորեան 2 ֆր. Երվանդ
Ստեփանեան 1 ֆր. Մկրտիչ Մինաս-
եան 1 ֆր. Մկրտիչ Ապատեան 1 ֆր.
Նէվրուզեան 1 ֆր. Յարութիւն Սէմէ-
քեաքի 50 ս. Յովհաննէս Ինքիճեան
50 ս. Նազարէթ Յովհաննէսեան 1 ֆր.
Մարեան Յովսէփեան 1 ֆր. Յակոբ Տ
Մկրտիչեան 1 ֆր. Պողոս Պէտրոսեան
1 ֆր. Մարգար Ռպոսեան 1 ֆր. Նշան
Համբարեան 2 ֆր.
33 Անձնաւորութիւններէ գումար 30
40. 30 և 2) ալ և անդամ գումար
10 ֆր. 70 ս.
Համապարտ 1061 ֆր. 75 ս.
Ասկէ շուրջ 15 օր առաջ 1051 ֆր.
զրկուած է Տիգրիս Տ. Մէլիք Սար-
եանի որ հանգանակիչ մասնաժողովոյ
գաւազան է: Այս ալ Պատրիարքին
վերադառնուած է:

33 Անձնաւորութիւններէ գումար 30
40. 30 և 2) ալ և անդամ գումար
10 ֆր. 70 ս.

Համապարտ 1061 ֆր. 75 ս.
Ասկէ շուրջ 15 օր առաջ 1051 ֆր.
զրկուած է Տիգրիս Տ. Մէլիք Սար-
եանի որ հանգանակիչ մասնաժողովոյ
գաւազան է: Այս ալ Պատրիարքին
վերադառնուած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պէրլինի այս տարուան գեղա-
րուեստական մեծ ցուցահանդէսը
բացուած է նախընթաց ամսոյ
մէջ: հայ նկարիչ Տ. Վարդան
Մախոբեան հոն ցուցադրած է
իր մէկ իւղանքով մեծադիւր պատ-
կերը՝ որ ձմեռնային երեկմուտ-
քի տեղաբան մը կը ներկայաց-
նէ: Գերմանական թերթերը ան-
խըտիր ներդրականներ գրած են
այդ հայ արուեստագէտի մասին:

—Պոստ Սամաթիոյ հայաբը-
նակ թաղին մէջ ժանտաւորեղ
(թիֆո) տարածուել է այսօրեւ,
այնպէս որ ամէն տուն վարա-
կուել է: Թաղին կրօնական և ազ-
գային մարմինները հարկ եղած
միջոցներուն կը դիմեն կարելի
եղածին շափ անփնտռ անցնելու
համար այդ համաճարակը:

—Պապուէն Տ. Աբաբան 5000
բուլղի նուիրած է Բորչալուի գա-
ւառի աղքատիկ վարժարանի
ընդհանուր համար:

—Ամերիկայի Նէյլի համալսա-
րանէն այս տարի վեց հայեր
չըլանաւորու եղած են:

—Պէրլինեան թերթէ մը հե-
հետեւեալը կարուստպէ Դրոշակը
«Վանի մօտ թուրք զինուոր-
ներու միջոցով ստորերկրեայ

ճարակորէն չիւուած այրի մը
մէջ գտնուած և գերի բռնուած
են վանի Դաշնակցութեան կօ-
միտէի զլիաւոր՝ Արամը, վանի
փոխ նահանգապետ սպանդի
եղբայրը վահրամը և կոմիտէի
քարտուղար Պետրոսը:

—Նոյն թերթի մէջ կը կար-
դանք թէ Հ. Գ. Դաշնակցութեան
ահաբեկիչ մարմնի որոշումով
կարսի շրջանին մէջ գնդակա-
հար եղած են խմբապետ Աւագը
և իր երկու ընկերները՝ Համ-
բարձու և Գրիգոր Մուրադի:

Նոյն հաւաքիչ մարմինը կը
յայտարարէ թէ ոչ մէկ խմբա-
պետի իրաւունք տրուած չէ կար-
սի շրջանին մէջ տուգանք կամ
բռնի նպատակ ստանալու, և կը
հրաւիրէ հասարակութիւնը «հա-
լածել և խփել բոլոր նոյն կար-
գի զեղծարարներին, որոնք գա-
լիս են բռնի պահանջներ անե-
լու, Դաշնակցութեան կամ յեզա-
փոխութեան անունից»:

—Տիարպէթիւրի պ. Արսէն Սա-
հակեան (Չփուրեան) Պորտի
80000 տուրք կտուկած էր, որու
2500 տէլար պիտի յատկացուի:
հօրը գերեզմանին վրայ շիրիմ մը
կանգնելու, մնացեալ գումարին
հասոյթով Տիարպէթիւրի մէջ հի-
ւանդանոց մը պիտի հաստատուի
և հոգացուի:

—Պ. Պողոս Բալճեան Պերլինի
առեւտրաման կաճառին մէջ իր
ուսումը աւարտելով Գերմանացի
եղեմտագէտներէ կազմուած յանձ-
նախումբի մը առջեւ քննուած
և իր ընկերակիցներուն մէջ ա-
ռաջին հանդիսացած է:

—Գահիրէի «Արշալոյս» թեր-
թին մէջ կը կարդանք:

«Տեղական թերթերը կը ծա-
նուցանեն թէ՛ Արփիարեանի ո-
ճիւրհի մեղսակից ամբաստանուած
Ջաբըհ Գօշեանը, որ եգիպտոսէն
արտաքուտեցաւ, իզմիրի թուրք
իշխանութեանց կապէ մեծաւ
կալուելով Պոլիս շրկուած է, օս-
մանեան կառավարութեան հետ
ունեցած հին հաշիւ մը կարգադ-
րելու համար»:

—Նիւ Եօքի թերթերէ առ-
նելով Արմիս կը գրէ թէ Գիսակ
ճէլալեան և Եղիա Գուլաճեան
ընդունել են թաւաշահեանի
սպանութեան իրենց մեղսակցու-
թիւնը, և երկու տարուան բան-
տարկութեան դատապարտուած:

—Պոսթոն հրատարակողը Կոչ-
նակ շաքարթաթերթը ստուգած
է թէ այս տարի Ամերիկայի Մ.
Նահանգաց մէջ 27 հայ ուսանող-
ներ իրենց ուսման ընթացքը
զովի յաջողութեամբ աւարտած
են զանազան համալսարաններու
մէջ: Ամերիկայի մէջ տարբեր
գաղթականներէ աւելի հայերը
բազմաթիւ ուսանողներ ունին
եղեր բարձրագոյն վարժարան-
ներու մէջ:

Մաքեթանեատա Ժէօն թիւրք-
էնր վէ Պուլկարաւր պէյնինտէ
իթթիֆաք հասրլ օլտրղընա տա-
կիր շալի օլան հալաթիսին հա-
սարղ օլտրղը թէպէյիւն իթմիշ
տիր:

Պիղ իւք կիւնտըն պէրու պու-
կարաւր վէ թիւրքէր պէյնինտէ
օ' հօլտա պիր իթթիֆաք միւմ-
քիւնսիղ օլտրղընա գանձը օլ-
տրղըմը կիպի պու տէֆա րէս-
մի պիր տէյիլ դաթիէն էֆքեա-
րըմը թաստիգ իթտի:

Պաղը Ալիտէն Սէլանիկէ կէօն-
տէրիէն գօրիսինը մախսուս օ
հօլտա իթթիֆաքըն ալ ու հա-
սը օլտրղընը պիտիթմիշ տիր:

Ահմէտ Ռիզա նամ մուհարրի-
րին րէյասէթի ալթրնտա պու-
լընան Վսմանը թէրադը վէ
իթթիֆաք ճէմապըն նամը վէ
մէօհիւրի իլէ պիւթիւն թիւրք
վիւլէթիէրինտէ տաղըլան պէ-
յաննամէտէն պիր նուսխա էլիմի-
զէ կէյիշ օրմալլէ միւթալէա
իթտիր: Օրատա Ռուհիլի միւս-
լիմանլարընա խիթապ Սուլթան
Համիտէ գարշը պիր թագըմ
թէյիլիֆաթտա պուլունմալլէ պէ-
րապէր, պէյաննամէ շէյլէ տէ-
յօր:

Պիլիյօրմընը էյ իւմէթի-
Մուհամմէտ, պիլիյ Մօսկովտան
պէօյիւկ, Պուլկարաւր խալին
տիւլմոնլարըմը քի՞մէր տիր
ճէհալէթ պիլլէ օնլարը կէօսթէր-
մէյօր:

Ժէօն թիւրքէրին տաղըտը-
ղը րէսի պիր պէյաննամէտէ
ուսման պուլկարաւր «խալին»
թէսմիյէ իթսէլէր զայրը օլ ի-
քի միլլէթ վէ թէյիլիթ պէյ-
նինտէ նասը՝ իթթիֆաք օլա-
պիլիւր իշթէ պու Ահմէտ Ռիզա
տըրքի կէօնա պիլիյ Գաշնակ-
ցականլար իլէ իթթիֆաք իթ-
միշ ֆադաթ պու զաթ Անատո-
լու իսլամլարընտէ էրմէնիէ-
րի խալին կէօսթէրմէքտէն հիշ
չէքինմէմիշ տիր:

— Սթանպուլ 6 յուլիս. — Պուրա-
տա պիր չօգ ասքէրիյէ վէ միւլ-
քիյէ պէօյիւկ մէմուրլար թէյի-
լըֆ օլունտուլար: Ֆիքիլէր րէք
գարընը տըր:

— Լօնտօն. — Սթանպուլտան պա-
թէլէհրաֆ պիտիթիլիյօր քի՞ ա-
սը ասքէրիէրին մըգտարր րէք
զիյատէ արթմագտա տըր: Մա-
նաստըր շէհրի ասըլարըն էլին
տէ տիր: Ասը ասքէրիէրին պէ-
յանը իւլլէ, 12 ալտան պէրու
մաաշ ալմամըլար:

— Պիր ֆրանսըզ վարօրնտա
Սատըգ Ֆադիլ րաշալը ճէրհ ի-
տէնի գարիթան թիւրք հիւ-
քիւմէթինէ թէսլիմ իթմիշ օլ-
մաթընտան տօլալը թասանուպ օ-
լունիյօր:

— Էվլէլէի կիւն պիր պէօյիւկ
րուս չէթասը Մանասթըր գա-
ղասընտա Ռիպարցի նամ պու-
կար քէօյիւնէ հիւճուս իտուպ:
25 գարը վէ չօնուգ գաթիլ իթ-
միշ 4 քիշի հարէլէմիշ վէ պիւ-
թիւն քէօյիւ աթէչէ վէրիլիշ
տիր:

— Թիւրք հիւքիւմէթի իւլիւն
ճի օրտուըն իթթիլալընը պէ-
հանէ իտէրէք: Մաքեթանիա իս-
լահաթընը իճրասը միւմքիւնսիղ
օլաճաղընը կէօսթէրմէք տիր:
Սթանպուլ կէօսթիւրիէն զապիթ-
լէրին պէյանը իւզրէ, օրտուըն
էրքեանը հարապ զապիթլէրի իս-
թիլալըն թէյիլիգիլէրի իմիշ
քէպա սօն սէնէլէրտէ հարպիյէ
մէքթէպիւնտէն չըգան կէնճ զա-
պիթլէր:

— Այտըն, Եօզկատ վէ Գարա-
ման րէտիֆլէրինտէն 28 թապուր
սիւհա ալթընա ալընմասը էմիր
օլունտու: Քէզա սահիլլէրին մու-
հաֆազասը իշիւն 4 5 հարապ վա-
րօրլարըն Սէլանիկէ կէօնտէրի-
մէսի Պահրիյէ նաղըրընա թէն-
պիհ օլունտու:

— Ահմէտ Շահնըն Եէկէնի վէ տի-
կէր պաղը իրան ասըլզատէկեա-
նը գաշիլլը օլարագ պիր գաշ
կիւնտէն պէրու Սթանպուլտա պու-
լունիյօրլար:

— Սէլանիք ասքէրիյէ զապիթ-
լէրի սէրալա պիր արզուհալ Եօ-
լալուպ, Գանուըն էսասի իտարէ-
սի թէյիլ օլընմասընը իտտա
իթտիքլէրի թաստիգ օլունիյօր:
Ըսեան րէյիսի պինպաշի նի-
յանի էֆ. քէնտի մայէթ ասքէ-
րի իլէ մուհաթէրէ օլունմուշ տէ-
յօրլար: Ֆադաթ մէվըսը րէք
մէօհքէմ իմիշ:

— Թիւրքիա վէ Ռուսանիա
պէյնինտէ Տօպրուճա իշին միւ-
նաղասալը օլան մէսէլէլէրի հալլ
իտէն պիր մուգալլէլէ իմզալան-
մըլ տըր:

— Թիւրք ասքէրիէրինտէն վէ-
րիլէն մալիւմթ իւզրէ, րուս
գօրիթէսի սօն վագըթլարտա Մա-
քէթուրիայա պիր չօգ սիւհա,
ճէպհանէ վէ իքի տաղ թօրլարը
Եօլլամըլ տըր: Քէզա պիր գաշ
չէթալար մէզքիւր գօմիթէնին
էմիր իլէ թիւրք սինսընա կէչ
միշ:

— Շէյիլիւ-իսլամըլա գանտի-
տա առտ օլունտան իւլէմատան
Սալիտ Մօլլա էֆ. տախի տէր-
տէսթ օլունտու: անը Ժէօն թիւրք
հարէքթիլէն րահպէր կէօսթէր-
միշլէր Սթանպուլտա թահգիպաթ
տէվալ իտէյօր:

— Մաքեթանիատա Ժէօն թիւրք
լէրին հարէքթիլէն թիւրք տիր-
լմաթ տարիլէրինտէ րէք էէէ-
միշլէլի նաղարլէ պաղըլիյօր ի-
սէտէ, ուսման մէզքիւր հարէ-
քէթ պաստըրըլաճագ զանն օլու-
նիյօր:

ՏՈՒԻԼԻՅԷ

Բաղար կիւնքի Թադ խոր-
հուրդ ինթիլասպընտա Սահմա-
նագրութիւնա մուզալիր պիր
չօգ հալլէր վուգու պուլմուշ օլ-
մալլէ, մէզքիւր ինթիլասպը պօղ-
մագ վէ Եէնիտէն գանուս մու-
ճէպիւնէ իճրա իթմէք իշիւն
Ընտր. Ժողով էքսէրիյէթլէ գա-
րար վէրմիշ վէ պու մանէտէ
րաբօրթըն գալէմէալմըլ օլտըրը
մէսմուրիլ օլմուշ տըր:

Եէրլի վէ 12—13 սէնէլէրտէն
պէրու շէհրիմիլտէ գալիմ՝ ֆա-
միլիա տիւքեան վէ մէվըլ սա-
հիպի օլան մարուք վէ մէօթէ-
պէր զաթլարըն պիլլէթլէրի
(քուէ) րէտտ օլունմուշ, էօթէտէ
իսէ իսմի ճիսմի պէլլիսիլ վէ սօն
սըրալարտա շէհրիմիլտէ կէլմիշ
պիր Թագըմ առամլարըն րէյլէ-
րի գապուլ օլունմուշ տըր:

— Միլլէթլէֆա Գօնթ իքնա-
տիէվէ ինթիլամ էյլէմէք իւզ-
րէ, Սօֆիատան մախսուս կէօնտէ-
րիլմիշ օլան մէնէրալ Տիքով վէ
մէպուս թէչլը Բէթրսպուրկա
Եէթիլուպ, իքնատիէվիւն մէզա-
րը իւզէրինէ պիր ալթուս վէ
պիր կիւմիլ զուրօն վաղ իթտի-
լէր, պիրի Ֆէլաւ. Իրէնս նամը
իլլէ վէ տիկէրի պուլկար միլլէ-
թի թարաֆընտան, Քէզա մէք-
գուս զաթլար մատալ գօնթէս
իքնատիէվէ կիտուպ թէէսիլ վէ
թէսէլլիաթ պէյան էյլէսիլէր:
— Պուլկար գտընլարըն ֆէմի-
նիսթ գօնկրէսի Սօֆեադա յուլիս
3տէ աշըլտը, Պիր չօգ շէհրի-
լէրտէն 40տան զիյատէ մուրա-
խասէ գատընլար մէվընտ րուր:
Բէյիսէ մատամ Մալիւօլրն նուլթ-
ընտան սօնրա՝ մատամ Բաթէվ
սէօյլէյուպ, ալիլիէն Ամսթէր-
տամտա թէճէմիւ օլընան գա-
տընլարըն պէյնէլլիլէ գօնկրէ-
սինտէ պուլկարաւր նամընա գա-
պուլ օլունտըլընը պէյան իթտի:

— Շէհրիմիլտէն տօղրու Սէվաս-
տաըլ իլէ մուխապէրէ իտիլմէք
իշիւն պու բաղար կիւնիւ պիր
թահմէլ պահր (ընդօմլեայ) թէ-
լէկրաֆ հալաթը սույա գօնուլ-
տը:
— Թօնչէվիլիթլէրին (լիպէրալ)
միւրէվլիլիլէ Էֆքեարը օլան Վօլ-
պօնտ Սօլօն՝ նամ պուլկարճա
կաղէթանըն սօն նսմէրօսընտա
Վարնատան Ս. իմզալը պիր մէք-
թուպ րէք հաքտէթլի պիր լի-
սանլէ վէ հագըրլճա միլլէթտաշ-
լարըմըլա քիլլէր աթմագտա
տըր: Թէէսիլի իտէրիլ քի՞ մէզ-
քիւր կաղէթանըն մուհարրիի
պու տէրէճէ առի վէ պիլիլին
պիր միլլէթլէ զարէզանէ Եաղը-
լան պիր մէքթուպ տէրճ իթ-
միշ տիր:

Մուրատ էֆ. քէնտի բարթիսի-
նին օրկանընա պուրատան կի
տէն օլ մէքթու պուտան աճէպու խո-
պէրաւր տէյիլ միտիր:
Օլ խապիսանէ Եաղըրլճա լա-

Երգը պիր ճէվապ վէրմէք էլ-
զէմ տիր:

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

— Չուլֆատան Ռուսիայա թէ-
լէկրաֆ քէսիլմիշ տիր: Րահիմ
խանա րուս գանսուլտը կիտուպ
չէհրէ թօգանմամաընը րէճա
իթտի, էհալի գանսուլտ Վալիթա-
սը իլէ Շահա սատրղ պուլունտը-
ղընը արզ էյլէտիր:

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԿՈՒՋՈՒԻ

Սուլաւալի հայ վարժարանին համար
կարող ուսուցչակէրի մը պէտք կայ:
Նաեւ եկեղեցիին համար ալ տիրացուի
մը որը միւնոյն ժամանակ վարժարա-
նին մէջ օգնական ուսուցչի ալ պաշ-
տօն պէտք է վարէ: Նախընտրելի է
այլ ու կին կամ քոյր ու եղբայր:
Նախագահ եկեղ. Հօգարարճութեան
Սուլաւալի
Վարդէրես Վօն Փոռնիսլաւ
Մանրաժանութեանց համար գիմի
հետեւեալ հասցէին:
Տիւր. Վարդէրես Վօն Փոռնիսլաւ
Սուլաւալ
(Աւստրիա—Պուգօվինա)

Շուլաւալի Աղլ. Երկս. Վարժա-
րանին համար պէտք կան տնօրէն
ուս. ցիլ մը, ուսուցչակէրի մը, ման-
կավարժակէրի մը եւ Երաթիլտ գասա-
տա ի մը: Այս վերջինը կարող ըլլայ
նաեւ երկրորդական առարկաներ ա-
ւանդիլու:
Փափաքողները կրնան դիմիլ տեղ-
ւոյ հօգարարճութեան, ներկայացնի-
լով իրենց պայմանները:

Հոգարարճութեան
(Գիւրի)
Շուլաւ 1 յուլիս 1908

ԹԻԼԻՃՃԱՐԻՑԻ

ՉԱԽԻՐԷ		
ՊԱՆՉԱՅ		
Վազօն	100 քիւ.	20/20-50
Արապա	57-62 լիպ.	14-16.
ԱՐՐԱ		
Վազօն	100 քիւ.	11-50/12
Արապա	45-52 լիպ.	6-80/7-80
ԵՈՒԼԱՅ արապա	33-36 լիպ.	4-80
"	100 քիւ.	10-50/11-50
ՉԱՎԱՅ արապա	52-57 լիպ.	8-9
ՆԱՄԱԼԱՅ 100 քիւ.		17-19
ՏԱՐԼ արապա		7-60
ՔՈԼՈՂ արապա	55-60 լիպ.	17-18
ՄԻՍԻՐ		10/10-50
Կիւնտէ վազօն	5/10 վէ	40-50
ապա կէլմէքտէ.	վազօն մուսմէ-	
լէս	նաթլէօն 20 ֆր.	արապա մու-
ամլէսի քէզա	նաթլէօն 20.	
ՊԱԳԱԼԻՑԷ		
վարնա բաղադրնտա պաղպալիլէ		
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլիպըր, ալիլիւն		
ֆրանք իլէ		
ՅԱՆՎԷ		1.95- 2.20
Շէֆէր նէմգէ		90
Շէֆէր քէսիլ	սանտր	45.-
Բիլիլիճ ճէնօլա չուվար		44.50
"	Ֆիլիպ	"
"	Իսկիլիլ	33.-
"	Րիգօ	50.
ԿԱՉ Սանտըր		10.70
Չէթիլի Եաղը քիւ.		1.35. 1.40
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ		70/75.
Եւսմուրթ 100 աթիլ		5-20